

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษา ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการยอมรับการปลูกป่าชุมชนของ เกษตรกรผู้เข้าร่วม โครงการพัฒนาป่าไม้เขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ ผู้วิจัยได้แบ่งการวิเคราะห์ออกเป็นขั้นตอน ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลทางด้านลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจและสังคมของ เกษตรกร

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูลทางการยอมรับการปลูกป่าชุมชนของ เกษตรกร

ตอนที่ 3 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม หรือ การทดสอบสมมติฐาน โดยแบ่งการวิเคราะห์ออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระด้านลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจ และสังคม ซึ่ง ได้แก่ ระดับการศึกษา และลักษณะการเป็นผู้นำกับการยอมรับการปลูกป่าชุมชนของ เกษตรกร คำนวณด้วยค่าไค สแควร์ (Chi-Square)

ส่วนที่ 2 ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระด้านลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจ และสังคม ซึ่ง ได้แก่ อายุ รายได้ทั้งหมดของครัวเรือน ขนาดพื้นที่ถือครองทำเกษตร การได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติทางด้านป่าไม้ การติดต่อกับเจ้าหน้าที่ และประสิทธิภาพในการฝึกอบรม กับการยอมรับการปลูกป่าชุมชนของเกษตรกร คำนวณด้วยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient)

ตอนที่ 4 ปัญหาและข้อเสนอแนะของ เกษตรกร เกี่ยวกับการปลูกป่าชุมชนในเรื่อง การเตรียมพื้นที่ การปลูกต้นไม้ การบำรุงดูแลรักษา และอื่น ๆ

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกร

1.1 เพศ

จากจำนวนเกษตรกรผู้ให้ข้อมูลที่ศึกษาทั้งหมด 126 คน ปรากฏว่า เกษตรกรส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 68.3 และเป็นเพศหญิงร้อยละ 31.7 ดังแสดงในตาราง 1

ตาราง 1 เพศของเกษตรกร

เพศ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ชาย	86	68.3
หญิง	40	31.7
รวม	126	100.0

1.2 อายุ

เกษตรกรผู้ปลูกปาล์มชนส่วนใหญ่ อยู่ในกลุ่มอายุระหว่าง 31-40 ปี มีจำนวนร้อยละ 35.7 รองลงมาเป็นกลุ่มอายุต่ำกว่า 30 ปี มีจำนวนร้อยละ 25.4 ส่วนกลุ่มอายุระหว่าง 41-50 ปี กับ 51 - 60 ปี มีจำนวนร้อยละ 19.8 และ 12.7 ตามลำดับ สำหรับกลุ่มอายุมากกว่า 60 ปี มีจำนวนน้อยที่สุดคือร้อยละ 6.4 โดยเกษตรกรมีอายุน้อยที่สุด 23 ปี อายุมากที่สุด 66 ปี อายุเฉลี่ย 39.89 ปี และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 11.03 ดังแสดงในตาราง 2

ตาราง 2 อายุของเกษตรกร

ช่วงอายุ (ปี)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ต่ำกว่า 30	32	25.4
31 - 40	45	35.7
41 - 50	25	19.8
51 - 60	16	12.7
สูงกว่า 60	8	6.4
รวม	126	100.0

อายุต่ำสุด 23 ปี

อายุเฉลี่ย 39.89 ปี

อายุสูงสุด 66 ปี

ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 11.03

Copyright © by Chiang Mai University

All rights reserved

1.3 สถานภาพการสมรส

เกษตรกรผู้ปลูกป่าชุมชนร้อยละ 90.5 สมรสแล้วและยังอยู่ด้วยกันฉันท์สามีภรรยา ร้อยละ 7.1 หย่าร้างหรือเป็นหม้าย มีเกษตรกรเพียงร้อยละ 2.4 เท่านั้นที่ยังเป็นโสด ดังแสดงในตาราง 3

ตาราง 3 สถานภาพการสมรสของเกษตรกร

สถานภาพการสมรส	จำนวน (คน)	ร้อยละ
โสด	3	2.4
สมรส	114	90.5
หย่าร้างหรือเป็นหม้าย	9	7.1
รวม	126	100.0

1.4 ระดับการศึกษา

เกษตรกรผู้ปลูกป่าชุมชนส่วนใหญ่จบการศึกษาชั้น ป.4 มีจำนวนร้อยละ 61.1 รองลงมาจบการศึกษาระดับชั้น ป. 5-6 ร้อยละ 16.7 นอกจากนี้เป็นผู้ที่จบการศึกษาชั้นต่ำกว่า ป.4, ม. 1-3, ม. 4-6 และสูงกว่า ม.6 เช่น ปริญญาตรี ส่วนผู้ที่ไม่ได้เรียนหนังสือมี ร้อยละ 4.8 ดังแสดงในตาราง 4

ตาราง 4 ระดับการศึกษาของเกษตรกร

ระดับการศึกษา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ไม่ได้เรียนหนังสือ	6	4.8
ต่ำกว่า ป.4	8	6.3
ป. 4	77	61.1
ป. 5-6	21	16.7
ม. 1-3	7	5.5
ม. 4-6	6	4.8
สูงกว่า ม.6	1	0.8
รวม	126	100.0

1.5 สมาชิกในครัวเรือน

เกษตรกรผู้ปลูกป่าชุมชนส่วนใหญ่ร้อยละ 55.5 มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือน 3-4 คน รองลงมาคือร้อยละ 24.6 มีสมาชิกในครัวเรือนจำนวน 5-6 คน โดยเกษตรกรมีสมาชิกในครัวเรือนต่ำสุด 1 คน มีสมาชิกในครัวเรือนสูงสุด 8 คน จำนวนสมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย 3.90 คน และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.43 ดังแสดงในตาราง 5

ตาราง 5 จำนวนสมาชิกในครัวเรือนของเกษตรกร

จำนวนสมาชิกในครัวเรือน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1 - 2	20	15.9
3 - 4	70	55.5
5 - 6	31	24.6
ตั้งแต่ 7 ขึ้นไป	5	4.0
รวม	126	100.0

สมาชิกในครัวเรือนต่ำสุด 1 คน   สมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย 3.90 คน

สมาชิกในครัวเรือนสูงสุด 8 คน   ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.43

1.6 สถานภาพตำแหน่งทางสังคม

เกษตรกรผู้ปลูกป่าชุมชนร้อยละ 16.7 มีตำแหน่งทางสังคมที่เป็นทางการ เช่น หัวหน้ากลุ่มเกษตรกรในหมู่บ้านป่าไม้ และกรรมการกลุ่มเกษตรกรในหมู่บ้านป่าไม้และเกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 83.3 ไม่มีตำแหน่งทางสังคม คือ ไม่ได้มีตำแหน่งเป็นกรรมกร หรือเป็นผู้นำกลุ่มหรือผู้นำองค์กรอื่น ๆ แต่อย่างใด ดังแสดงในตาราง 6

ตาราง 6 สถานภาพตำแหน่งทางสังคมของเกษตรกร

สถานภาพตำแหน่งทางสังคม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ไม่มี	105	83.3
มี	21	16.7
รวม	126	100.0

เกษตรกรที่มีตำแหน่งทางสังคมในหมู่บ้านป่าไม้ จำนวน 3 หมู่บ้าน (N = 21) แยกเป็น

1. หัวหน้ากลุ่มเกษตรกร ในหมู่บ้านป่าไม้	3	2.38
2. รองหัวหน้ากลุ่มเกษตรกร ในหมู่บ้านป่าไม้	3	2.38
3. กรรมการกลุ่มเกษตรกร ในหมู่บ้านป่าไม้	15	11.93

1.7 รายได้ทั้งหมดของครัวเรือน

ครัวเรือนของเกษตรกรผู้ปลูกปาล์มชน ส่วนใหญ่ร้อยละ 47.6 มีรายได้ทั้งหมดของครัวเรือนอยู่ระหว่าง 30,000.00 - 60,000.00 บาทต่อปี รองลงมาร้อยละ 23.0 มีรายได้ทั้งหมดของครัวเรือนอยู่ระหว่าง 60,000.00 - 90,000.00 บาทต่อปี มีเกษตรกรส่วนน้อยคือ ร้อยละ 4.0 ที่มีรายได้ทั้งหมดของครัวเรือนระหว่าง 90,000.00 - 120,000.00 บาทต่อปี และมีเกษตรกรเพียงรายเดียวที่มีรายได้ทั้งหมดของครัวเรือนมากกว่า 150,000.00 บาทต่อปี โดยมีรายได้ทั้งหมดของครัวเรือนต่ำสุด 15,000.00 บาทต่อปี รายได้ทั้งหมดของครัวเรือนสูงสุด 200,000.00 บาทต่อปี รายได้ของครัวเรือนทั้งหมดเฉลี่ย 57,638.10 บาทต่อปี และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 32000.32 ดังแสดงในตาราง 7

ตาราง 7 รายได้ทั้งหมดของครัวเรือน

จำนวนเงิน (บาท)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ไม่เกิน 30,000	2	17.5
30,001 - 60,000	6	47.6
60,001 - 90,000	29	23.0
90,001 - 120,000	9	7.1
120,001 - 150,000	5	4.0
มากกว่า 150,000	1	0.8
รวม	126	100.0

รายได้ต่ำสุด 15,000 บาทต่อปี
รายได้สูงสุด 200,000 บาทต่อปี

รายได้เฉลี่ย 57,638.10 บาทต่อปี
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 32000.32

1.8 ขนาดพื้นที่ถ่อครอง

เกษตรกรผู้ปลูกปาล์มชนส่วนใหญ่ร้อยละ 87.3 มีขนาดพื้นที่ถ่อครองน้อยกว่า 15 ไร่ รองลงมาร้อยละ 6.3 มีขนาดพื้นที่ถ่อครองระหว่าง 15-17 ไร่ โดยเกษตรกรมีขนาดพื้นที่ถ่อครองต่ำสุด 14 ไร่ 2 งาน ขนาดพื้นที่ถ่อครองสูงสุด 22 ไร่ 2 งาน ขนาดพื้นที่ถ่อครองเฉลี่ย 14.96 ไร่ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.44 ดังแสดงในตาราง 8

ตาราง 8 ขนาดพื้นที่ถ่อครองของเกษตรกร

ขนาดพื้นที่ถ่อครอง (ไร่)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
น้อยกว่า 15	110	87.3
15 - 17	8	6.3
18 - 20	4	3.2
มากกว่า 20	4	3.2
รวม	126	100.0

ขนาดพื้นที่ถ่อครองต่ำสุด 14 ไร่ 2 งาน ขนาดพื้นที่ถ่อครองเฉลี่ย 14.96 ไร่
ขนาดพื้นที่ถ่อครองสูงสุด 22 ไร่ 2 งาน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.44

1.9 การได้รับข่าวสาร

การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับ การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติทางด้านป่าไม้ของ เกษตรกรผู้ปลูกป่าชุมชน พบว่า เกษตรกรทั้งหมดได้รับข้อมูลข่าวสารโดยตรงจากเจ้าหน้าที่โครงการพัฒนาป่าไม้เขาค้อ และจากเพื่อนบ้าน เป็นอันดับหนึ่ง รองลงมาได้รับข้อมูลข่าวสารจากวิทยุ คิดเป็นร้อยละ 96.0 โทรทัศน์ คิดเป็นร้อยละ 95.2 และได้รับข้อมูลข่าวสารจากเอกสารทางวิชาการต่าง ๆ คิดเป็นร้อยละ 77.0

เมื่อพิจารณาจำนวนครั้ง (ต่อสัปดาห์) ของการได้รับข้อมูลข่าวสารจากแหล่งข่าวสารต่าง ๆ พบว่า

วิทยุ เกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 49.2 ได้รับข่าวสาร 3-4 ครั้ง รองลงมา ร้อยละ 23.8 กับร้อยละ 23.0 ได้รับข่าวสาร 1-2 ครั้ง และ มากกว่า 5 ครั้ง ตามลำดับ

โทรทัศน์ เกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 37.3 ได้รับข่าวสาร 3-4 ครั้ง รองลงมา ร้อยละ 34.9 กับร้อยละ 23.0 ได้รับข่าวสาร 1-2 ครั้ง และ มากกว่า 5 ครั้ง ตามลำดับ

หนังสือพิมพ์ เกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 53.2 ได้รับข่าวสาร 1-2 ครั้ง รองลงมา ร้อยละ 6.3 กับร้อยละ 0.8 ได้รับข่าวสาร 3-4 ครั้ง และ มากกว่า 5 ครั้ง ตามลำดับ

วารสารและนิตยสารต่าง ๆ เกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 43.6 ได้รับข่าวสาร 1-2 ครั้ง รองลงมา ร้อยละ 14.3 ได้รับข่าวสาร 3-4 ครั้ง

เอกสารทางวิชาการต่าง ๆ เกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 63.5 ได้รับข่าวสาร 1-2 ครั้ง รองลงมา ร้อยละ 13.5 ได้รับข่าวสาร 3-4 ครั้ง

เพื่อนบ้าน เกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 64.3 ได้รับข่าวสาร 3-4 ครั้ง รองลงมา ร้อยละ 31.7 กับร้อยละ 4.0 ได้รับข่าวสาร 1-2 ครั้ง และ มากกว่า 5 ครั้ง ตามลำดับ

เจ้าหน้าที่โครงการพัฒนาป่าไม้เขาค้อ เกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 86.5 ได้รับข่าวสาร 3-4 ครั้ง รองลงมา ร้อยละ 8.7 กับร้อยละ 4.8 ได้รับข่าวสารมากกว่า 5 ครั้ง และ 1-2 ครั้ง ตามลำดับ ดังแสดงในตาราง 9

1.10 การติดต่อกับเจ้าหน้าที่

เกษตรกรผู้ปลูกป่าชุมชนเคยติดต่อกับเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งในหน่วยงานของโครงการพัฒนาป่าไม้เขาค้อ และหน่วยงานอื่น ๆ ซึ่งจำนวนครั้งที่เกษตรกรเคยติดต่อกับเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานต่าง ๆ นั้น พบว่า เกษตรกรร้อยละ 52.6 เคยติดต่อกับเจ้าหน้าที่ 1-4 ครั้ง รองลงมาเกษตรกรร้อยละ 23.7 และร้อยละ 17.4 เคยติดต่อกับเจ้าหน้าที่ 9-12 ครั้ง และ 5-8 ครั้ง ตามลำดับ มีเกษตรกรส่วนน้อยคือ ร้อยละ 6.3 ที่เคยติดต่อกับเจ้าหน้าที่มากกว่า 12 ครั้ง

เมื่อพิจารณาจำนวนครั้ง (ในรอบ 1 ปี) ของการพบปะติดต่อกับเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานต่าง ๆ พบว่า

เจ้าหน้าที่โครงการพัฒนาป่าไม้เขาค้อ เกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 66.7 เคยติดต่อกับเจ้าหน้าที่ 9-12 ครั้ง รองลงมาร้อยละ 27.8 กับ ร้อยละ 5.5 เคยติดต่อกับเจ้าหน้าที่มากกว่า 12 ครั้ง และ 5-8 ครั้งตามลำดับ

เจ้าหน้าที่ส่งเสริมและเผยแพร่การเกษตร เกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 50.8 เคยติดต่อกับเจ้าหน้าที่ 1-4 ครั้ง รองลงมาร้อยละ 23.8 กับร้อยละ 15.1 เคยติดต่อกับเจ้าหน้าที่ 5-8 ครั้ง และ 9-12 ครั้งตามลำดับ

เจ้าหน้าที่ของกรมป่าไม้ เกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 44.4 เคยติดต่อกับเจ้าหน้าที่ 1-4 ครั้ง รองลงมาร้อยละ 26.2 กับร้อยละ 17.5 เคยติดต่อกับเจ้าหน้าที่ 5-8 ครั้ง และ 9-12 ครั้งตามลำดับ

เจ้าหน้าที่จากอำเภอเขาค้อ เกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 60.3 เคยติดต่อกับเจ้าหน้าที่ 1-4 ครั้ง รองลงมาร้อยละ 11.9 กับร้อยละ 4.0 เคยติดต่อกับเจ้าหน้าที่ 5-8 ครั้ง และ 9-12 ครั้งตามลำดับ

เจ้าหน้าที่จากกองทัพบกที่ 3 เกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 57.1 เคยติดต่อกับเจ้าหน้าที่ 1-4 ครั้ง รองลงมาร้อยละ 6.4 กับ 0.8 เคยติดต่อกับเจ้าหน้าที่ 5-8 ครั้ง และ 9-12 ครั้งตามลำดับ ดังแสดงในตาราง 10

ตาราง 10 การติดต่อกับเจ้าหน้าที่

(N = 126)

เจ้าหน้าที่	จำนวนครั้งที่ติดต่อในรอบ 1 ปี					จำนวน	ค่าเฉลี่ย
	ไม่เคย	1-4	5-8	9-12	> 12		
1. จนท. โครงการพัฒนา ป่าไม้เขาค้อ	-	-	7 (5.5)	84 (66.7)	35 (27.8)	126 (100.0)	16.23
2. จนท. ส่งเสริมและ เผยแพร่การเกษตร	13 (10.3)	64 (50.8)	30 (23.8)	19 (15.1)	-	126 (100.0)	4.31
3. จนท. ของกรมป่าไม้	15 (11.9)	56 (44.4)	33 (26.2)	22 (17.5)	-	126 (100.0)	4.56
4. จนท. จากอำเภอ เขาค้อ	30 (23.8)	76 (60.3)	15 (11.9)	5 (4.0)	-	126 (100.0)	2.33
5. จนท. จากกองทัพ ภาคที่ 3	45 (35.7)	72 (57.1)	8 (6.4)	1 (0.8)	-	126 (100.0)	1.51
6. จนท. อื่น ๆ	100 (79.4)	23 (18.2)	3 (2.4)	-	-	126 (100.0)	0.41
รวม	203	291	96	131	35	756	
	-	291	96	131	35	553	
		(52.6)*	(23.7)*	(17.4)*	(6.3)*	(100.0)	

หมายเหตุ เกษตรกรแต่ละรายอาจติดต่อกับเจ้าหน้าที่มากกว่า 1 หน่วยงาน

* แสดงค่าร้อยละ ของจำนวนครั้งที่เกษตรกรเคยติดต่อกับเจ้าหน้าที่ของหน่วยงาน
ต่าง ๆ

1.11 ประสบการณ์ในการฝึกอบรม

เกษตรกรผู้ปลูกป่าชุมชนส่วนใหญ่ร้อยละ 96.8 เคยมีประสบการณ์ในการฝึกอบรมเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติทางด้านป่าไม้ ซึ่งทางโครงการพัฒนาป่าไม้ เขาค้อหรือหน่วยงานอื่น ๆ ได้จัดหลักสูตรอบรมขึ้น เช่น การฝึกอบรมเรื่องการเพาะชำกล้าไม้ การเตรียมพื้นที่ปลูกป่า การบำรุงดูแลรักษา และการสร้างแนวกันไฟป่า มีเกษตรกรเพียงร้อยละ 3.2 ที่ไม่เคยมีประสบการณ์ในการฝึกอบรม

ส่วนจำนวนครั้งที่เกษตรกรเคยได้รับการฝึกอบรม พบว่า เกษตรกรร้อยละ 54.0 เคยได้รับการฝึกอบรม 1-2 ครั้ง รองลงมาเกษตรกรร้อยละ 36.5 เคยได้รับการฝึกอบรม 3-4 ครั้ง และเกษตรกรร้อยละ 5.5 เคยได้รับการฝึกอบรม 5-6 ครั้ง มีเกษตรกรเพียงร้อยละ 0.8 ที่เคยได้รับการฝึกอบรมมากกว่า 6 ครั้ง โดยเกษตรกรมีประสบการณ์ในการฝึกอบรมต่ำสุด 1 ครั้ง ประสบการณ์ในการฝึกอบรมสูงสุด 8 ครั้ง ประสบการณ์ในการฝึกอบรมเฉลี่ย 2.40 ครั้ง และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.38 ดังแสดงในตาราง 11

ตาราง 11 ประสบการณ์ในการฝึกอบรม

จำนวนครั้งที่ได้รับการฝึกอบรมในรอบ 1 ปี	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ไม่เคยฝึกอบรม	4	3.2
1-2	68	54.0
3-4	46	36.5
5-6	7	5.5
มากกว่า 6	1	0.8
รวม	126	100.0

ประสบการณ์ฝึกอบรมต่ำสุด 1 ครั้ง

ประสบการณ์ฝึกอบรมเฉลี่ย 2.40 ครั้ง

ประสบการณ์ฝึกอบรมสูงสุด 8 ครั้ง

ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.38

1.12 ลักษณะการเป็นผู้นำ

จากการวัดลักษณะการเป็นผู้นำของเกษตรกรผู้ปลูกป่าชุมชน พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่มีลักษณะการเป็นผู้นำอยู่ในระดับต่ำ กล่าวคือ มีคะแนนรวมอยู่ระหว่าง 0-9 คะแนน มีร้อยละ 58.7 ซึ่งมีคะแนนอยู่ในระดับค่าเฉลี่ย (Mean) และต่ำกว่า ส่วนเกษตรกรที่มีลักษณะการเป็นผู้นำอยู่ในระดับสูง คะแนนรวมอยู่ระหว่าง 10-12 คะแนน มีร้อยละ 41.3 ซึ่งมีคะแนนสูงกว่าระดับค่าเฉลี่ย (Mean) โดยเกษตรกรมีลักษณะการเป็นผู้นำต่ำสุด 6 คะแนน ลักษณะการเป็นผู้นำสูงสุด 12 คะแนน ลักษณะการเป็นผู้นำเฉลี่ย 9.05 คะแนน และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.45 ดังแสดงในตาราง 12

เมื่อพิจารณาถึงการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะการเป็นผู้นำของเกษตรกรเป็นรายข้อ พบว่าข้อความที่เกษตรกรแสดงความคิดเห็นด้วยสูงที่สุด คือ ในการดำเนินงานใด ๆ ก็ตาม หากมีการวางแผนที่ดี ก็จะช่วยให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ได้ (เกษตรกรทั้งหมดเห็นด้วย) รองลงมาคือ ข้อเสียหาย ข้อบกพร่องที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงานในแต่ละครั้ง สามารถนำมาใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงวิธีการดำเนินงานในโอกาสต่อไปได้ (ร้อยละ 97.6) และในการปฏิบัติงานใด ๆ ก็ตาม หากขาดซึ่งความซื่อสัตย์สุจริต และความรับผิดชอบแล้ว งานนั้น ๆ ย่อมบรรลุความสำเร็จยาก (ร้อยละ 95.2) ดังแสดงในตาราง 13

ตาราง 12 ลักษณะการเป็นผู้นำของเกษตรกร

ลักษณะการเป็นผู้นำ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ต่ำ (0 - 9 คะแนน)	74	58.7
สูง (10 - 12 คะแนน)	52	41.3
รวม	126	100.0

ลักษณะการเป็นผู้นำต่ำสุด 6 คะแนน   ลักษณะการเป็นผู้นำเฉลี่ย 9.05 คะแนน
 ลักษณะการเป็นผู้นำสูงสุด 12 คะแนน   ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.45

ตาราง 13 ความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะการเป็นผู้นำของเกษตรกร

(N = 126)

* ลักษณะการเป็นผู้นำ	เห็นด้วย (ร้อยละ)	ไม่เห็นด้วย (ร้อยละ)
1. ในการดำเนินงานใด ๆ ก็ตาม หากมีการวางแผนที่ดีก็จะช่วยให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ได้ (+)	100	-
2. ถ้าท่านเป็นผู้บังคับบัญชาแล้ว ผู้ใต้บังคับบัญชาของท่านทุกคนจะต้องทำตามความคิดเห็นของท่าน เมื่อท่านบอกว่า "ไม่" ทุกคนก็ต้องบอกว่า "ไม่" ตามด้วยทุกครั้ง (-)	21.4	78.6
3. ความสามารถทางด้านการใช้ความรู้ วิธีทำ เทคนิค การใช้เครื่องมือ เครื่องมือต่างๆ ที่จำเป็นสำหรับการทำงานอย่างใดอย่างหนึ่ง ได้มาก็โดยจากประสบการณ์เท่านั้น การศึกษาและการฝึกอบรมไม่มีส่วนช่วยทำให้ความสามารถนี้เกิดขึ้นได้ (-)	57.9	42.1
4. ในการตัดสินใจทำงาน หรือกระทำการใดก็ตามจะต้องกล้าได้กล้าเสีย มีการตัดสินใจที่เด็ดขาด ทันต่อเหตุการณ์เสมอ (+)	81.7	18.3
5. ในการปฏิบัติงานใดๆ ก็ตาม หากขาดซึ่งความซื่อสัตย์ สุจริตและความรับผิดชอบแล้ว งานนั้น ๆ ย่อมบรรลุความสำเร็จยาก (+)	95.2	4.8
6. ผู้บังคับบัญชาคควรใช้เวลาส่วนใหญ่อยู่กับผู้ใต้บังคับบัญชา และเพื่อพัฒนาความสามารถในการทำงานให้แก่พวกเขาเหล่านั้น ผู้บังคับบัญชาคควรจะมอบหมายความรับผิดชอบใหม่ ๆ หลาย ๆ อย่างให้แก่เขาเหล่านั้นเท่าที่เขาเหล่านั้นจะสามารถทำได้ (+)	84.1	15.9

ตาราง 13 (ต่อ)

* ลักษณะการเป็นผู้นำ	เห็นด้วย (ร้อยละ)	ไม่เห็นด้วย (ร้อยละ)
7. บุคคลที่มีความรู้ความสามารถสูงๆ สามารถปฏิบัติงานได้โดยลำพังเพียงคนเดียว ไม่ต้องพึ่งพาผู้อื่นเพื่อที่จะได้รับความดีความชอบจากการทำงานแต่เพียงผู้เดียว (-)	20.6	79.4
8. ข้อเสียหาย ข้อบกพร่องที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงานในแต่ละครั้ง สามารถนำมาใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงวิธีการดำเนินงานในโอกาสต่อไปได้ (+)	97.6	2.4
9. ถ้าท่านได้รับการเสนอชื่อให้เป็นประธาน หรือหัวหน้ากลุ่มในการทำงาน ท่านมักจะปฏิเสธไม่ขอรับตำแหน่ง เพราะท่านคิดว่าตำแหน่งนี้เป็นงานที่จะต้องรับผิดชอบมากเกินไปขอเป็นสมาชิกกลุ่มดีกว่า (-)	49.2	50.8
10. ความขยัน ความช่างคิด และภาวะสร้างสรรค์มีได้มีอยู่ในเฉพาะตัวบุคคลระดับผู้บังคับบัญชา หรือหัวหน้างานเท่านั้น แต่ทว่ามีอยู่ในตัวบุคคลทุกคน (+)	80.2	19.8
11. เมื่อมีคนมาช่วยเรา เพื่อหวังที่จะทำให้เราโกรธ เราควรจะต้องตอบโต้เขาให้ถึงที่สุด เพราะถ้าเราไม่ตอบโต้เขาแล้วเราอาจจะถูกผู้อื่นดูถูกว่า เราเป็นคนท้อแอ (-)	22.2	77.8
12. เราควรจะเป็นผู้ที่มีความกระตือรือร้น ในการที่จะไต่หาความรู้ใหม่ ๆ ให้กับตนเองอยู่เสมอ ในขณะที่ด้วยกันความรู้ดังกล่าวเราจะต้องเก็บไว้คนเดียว ไม่ถ่ายทอดให้กับผู้อื่น นอกจากคนที่เราสนิทจริง ๆ (-)	62.7	37.3

* ตัดแปลงจาก พงษ์ศักดิ์ อังกลีสิทธิ์. 2527. การบริหารและการจัดการงานส่งเสริมการเกษตร. ภาควิชาส่งเสริมและเผยแพร่การเกษตร คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ตอนที่ 2 ข้อมูลในด้านการยอมรับการปลูกป่าชุมชนของเกษตรกร

จากการวัดระดับการยอมรับการปลูกป่าชุมชนของเกษตรกร พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 38.1 มีการยอมรับการปฏิบัติเกี่ยวกับการปลูกป่าชุมชนในด้านการเตรียมพื้นที่ การปลูกต้นไม้ และการบำรุงดูแลรักษา ตามคำแนะนำของเจ้าหน้าที่โครงการพัฒนาป่าไม้ เขาต้อ ในระดับปานกลาง เกษตรกรร้อยละ 34.9 มีการยอมรับการปฏิบัติเกี่ยวกับการปลูกป่าชุมชนในระดับต่ำ และเกษตรกรร้อยละ 27.0 มีการยอมรับการปฏิบัติเกี่ยวกับการปลูกป่าชุมชนในระดับสูง โดยมีคะแนนการยอมรับต่ำสุด 38 คะแนน คะแนนการยอมรับสูงสุด 60 คะแนน คะแนนการยอมรับเฉลี่ย 50.07 คะแนน และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 4.72 ดังแสดงในตาราง 14

เมื่อพิจารณาถึงคะแนนการยอมรับการปฏิบัติเกี่ยวกับการปลูกป่าชุมชนเป็นรายข้อ พบว่า ข้อความที่เกษตรกรตอบและได้ค่าเฉลี่ยของการยอมรับการปฏิบัติเกี่ยวกับการปลูกป่าชุมชนสูงสุด คือ ท่านทำการปักหลักและหมายแนวเขตก่อนการปลูกป่า (ค่าเฉลี่ย 2.92) รองลงมาคือ ท่านแผ้วถางวัชพืชในพื้นที่ก่อนทำการปลูกป่า (ค่าเฉลี่ย 2.88) และ ท่านเคยปล่อยให้สัตว์เลี้ยง เช่น วัว เข้าไปหากินในบริเวณที่เพิ่งทำการปลูกป่าเสร็จใหม่ ๆ (ค่าเฉลี่ย 2.79) ส่วนข้อความที่ว่า ในการถางป่าเพื่อเตรียมพื้นที่ปลูกท่านจัดการกับวัชพืชที่ถางทิ้งไว้โดยการสูมไฟเผา เป็นข้อความที่เกษตรกรตอบ และได้ค่าเฉลี่ยของการยอมรับการปฏิบัติเกี่ยวกับการปลูกป่าชุมชนต่ำที่สุด (ค่าเฉลี่ย 1.25) ดังแสดงในตาราง 15

ตาราง 14 ระดับการยอมรับการปฏิบัติเกี่ยวกับการปลูกป่าชุมชนของเกษตรกร

ระดับการยอมรับของเกษตรกร	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ต่ำ (0 - 48 คะแนน)	44	34.9
ปานกลาง (49 - 53 คะแนน)	48	38.1
สูง (54 - 60 คะแนน)	34	27.0
รวม	126	100.0

คะแนนการยอมรับต่ำสุด	38 คะแนน	คะแนนการยอมรับเฉลี่ย	50.07 คะแนน
คะแนนการยอมรับสูงสุด	60 คะแนน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	4.72

ตาราง 15 ค่าเฉลี่ยของการยอมรับการปฏิบัติเกี่ยวกับการปลูกป่าชุมชนของเกษตรกร

การยอมรับการปฏิบัติ	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
1. ท่านทำการปักหลักและหมายแนวเขตก่อนการปลูกป่า	2.92 ^{***}	0.35
2. ท่านแผ้วถางวัชพืชในพื้นที่ก่อนทำการปลูกป่า	2.88 ^{***}	0.41
3. ท่านเคยเลือกปลูกป่าในวันที่แดดจัด อากาศร้อน และมลมพัดแรง	2.46 ^{***}	0.76
4. ถ้าพื้นที่ปลูกป่ามีความลาดเอียง เช่น ไหล่เขา ท่านจะทำการปรับพื้นที่ให้เป็นแบบขั้นบันได (Terrace) เสียก่อน	1.98 ^{**}	1.19
5. ในการปลูกป่า ท่านเคยขุดกล้าไม้จากแหล่งอื่นมาปลูกเอง (ไม่ได้ใช้กล้าไม้จากเรือนเพาะชำของหมู่บ้าน)	1.88 ^{**}	0.98
6. ในการถางป่าเพื่อเตรียมพื้นที่ปลูกท่านจัดการกับวัชพืชที่ถางทิ้งไว้โดยการสูบลไฟเผา	1.25 [*]	1.15
7. ท่านเก็บริบเศษไม้ ปลายไม้ ที่ไหม้ไฟไม่หมดออกจากพื้นที่ก่อนทำการปลูกป่า	1.87 ^{**}	1.15
8. ท่านเคยนำกล้าไม้ที่กระแกร็น ไม่ได้ขนาดมาใช้ในการปลูกป่า	2.54 ^{***}	0.80
9. ท่านเคยให้กล้าไม้ถูกแสงแดดแรง ๆ โดยตรงขณะทำการขนย้ายไปปลูกป่า	2.10 ^{**}	1.09
10. ก่อนปลูกป่า ท่านทำแนวกันไฟเพื่อสกัดกั้นการลุกลามของไฟในบริเวณพื้นที่ปลูกป่า	2.63 ^{***}	0.77
11. ท่านเคยตรวจตราดูแลการเกิดไฟป่าในบริเวณพื้นที่ทำการปลูกป่าไปแล้ว	2.27 ^{**}	0.76

หมายเหตุ *** ค่าเฉลี่ย 2.34 - 3.00 มีการยอมรับการปฏิบัติในระดับสูง
 ** ค่าเฉลี่ย 1.67 - 2.33 มีการยอมรับการปฏิบัติในระดับปานกลาง
 * ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.66 มีการยอมรับการปฏิบัติในระดับต่ำ

๑/๑๖

เลขทะเบียน ..... เลขหมู่ ๖๓๔.๑
 สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ๑/๑๖

ตาราง 15 (ต่อ)

การยอมรับการปฏิบัติ	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
12. ท่านเคยรดน้ำกล้าไม้ที่เพาะชำไว้ ในเวลากลางวัน ที่มีแดดจัด และอากาศร้อน	2.62 ^{***}	0.66
13. ท่านเคยใช้สายยางฉีดพ่นน้ำแรง ๆ ให้แก่กล้าไม้ ขนาดเล็กที่เพาะชำไว้	2.57 ^{***}	0.79
14. ท่านใส่ปุ๋ยให้แก่ต้น ไม้ที่ปลูกใหม่ในสวนป่าตามระยะเวลาที่กำหนด	1.72 ^{**}	0.99
15. ท่านปล่อยให้มิวชีพืชรู้นปกคลุมต้น ไม้ที่ปลูกในสวนป่า ปีแรก โดยไม่ดายทิ้ง	1.67 ^{**}	1.20
16. ท่านกำจัดวัชพืชที่ขึ้นปกคลุมต้น ไม้ที่ปลูกในสวนป่า โดยใช้สารเคมี	2.33 ^{**}	0.91
17. ท่านเคยปล่อยให้สัตว์เลี้ยง เช่น วัว เข้าไปหากิน ในบริเวณที่เพิ่งทำการปลูกป่าเสร็จใหม่ ๆ	2.79 ^{***}	0.62
18. ท่านเคยสำรวจอัตราการรอดตายของต้น ไม้หลังจาก ทำการปลูกป่าไปแล้ว	2.25 ^{**}	0.81
19. ท่านทำการปลูกป่าซ่อมต้น ไม้ใหม่ แทนต้นเก่าที่ตาย ไปในสวนป่า	2.70 ^{***}	0.73
20. เมื่อพบว่าต้น ไม้ในสวนป่าที่ปลูกบางต้น ถูกโรคและแมลงทำลาย ท่านปล่อยให้ทิ้งไว้โดยไม่หาทางแก้ไข	2.29 ^{**}	1.11
21. ท่านเคยริดกิ่งต้น ไม้ที่มีกิ่งก้านมาก เพื่อเร่งความเจริญเติบโตทางด้านความสูงและป้องกันไฟ	1.64 [*]	1.11
22. ท่านเคยทำการริดกิ่ง ไม้ที่มีอายุน้อย และมีขนาดเล็ก ในสวนป่า	2.71 ^{***}	0.72
ค่าเฉลี่ยโดยรวม	2.28 ^{**}	0.87

ตอนที่ 3 วิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับการปลูกป่าชุมชนของเกษตรกร

ส่วนที่ 1 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระทางด้านลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจและสังคม กับการยอมรับการปลูกป่าชุมชน

ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระทั้งหมด ได้แก่ ระดับการศึกษา และลักษณะการเป็นผู้นำ กับตัวแปรตามซึ่งได้แก่ การยอมรับการปลูกป่าชุมชน ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าไคสแควร์ (Chi-Square ; χ^2) สามารถอธิบายได้ดังนี้

ระดับการศึกษา

จากผลการวิเคราะห์พบว่า เกษตรกรที่มีการศึกษาระดับชั้น ป.4 หรือต่ำกว่ามีจำนวนร้อยละ 72.2 มีการยอมรับการปลูกป่าชุมชนในระดับต่ำร้อยละ 27.0 ยอมรับในระดับปานกลางร้อยละ 27.8 และยอมรับในระดับสูงร้อยละ 17.5 สำหรับเกษตรกรที่มีการศึกษาสูงกว่าระดับชั้น ป.4 มีจำนวนร้อยละ 27.8 มีการยอมรับการปลูกป่าชุมชนในระดับต่ำร้อยละ 7.9 ยอมรับในระดับปานกลางร้อยละ 10.3 และยอมรับในระดับสูงร้อยละ 9.5

เมื่อวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษาของเกษตรกร กับการยอมรับการปลูกป่าชุมชน ปรากฏว่า ค่าของไค สแควร์ ที่คำนวณได้เท่ากับ 1.52845 ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับค่าไค สแควร์ โดยใช้ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 (ค่าของไค สแควร์ในตารางเท่ากับ 9.210) แล้ว พบว่า ค่าไค สแควร์ที่คำนวณได้น้อยกว่าค่าไค สแควร์ในตาราง แสดงให้เห็นว่า ตัวแปรทั้งสองไม่มีความสัมพันธ์ทางสถิติ ดังนั้นจึงปฏิเสธสมมติฐานที่ว่า ปัจจัยทางด้านระดับการศึกษามีความสัมพันธ์กับการยอมรับการปลูกป่าชุมชน หรืออาจกล่าวได้ว่าเกษตรกรที่มีระดับการศึกษาต่างกันก็ไม่มีผลต่อระดับการยอมรับการปลูกป่าชุมชน ดังแสดงในตาราง 16

ตาราง 16 ความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษากับการยอมรับการปลูกป่าชุมชน

ระดับการศึกษา	ระดับการยอมรับ			รวม
	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	
ระดับชั้น ป.4 หรือต่ำกว่า (< ป.4)	34 (27.0)	35 (27.8)	22 (17.5)	91 (72.2)
สูงกว่าระดับชั้น ป.4 (> ป.4)	10 (7.9)	13 (10.3)	12 (9.5)	35 (27.8)
รวม	44 (34.9)	48 (38.1)	34 (27.0)	126 (100.0)

$$\chi^2 \text{ (คำนวณ)} = 1.52845 \quad \chi^2 \text{ (ตาราง)} = \chi^2 (.01, 2) = 9.210$$

$$df = 2 \quad \text{ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ}$$

ลักษณะการเป็นผู้นำ

จากผลการวิเคราะห์พบว่า เกษตรกรที่มีลักษณะการเป็นผู้นำในระดับต่ำมีจำนวนร้อยละ 58.7 มีการยอมรับการปลูกป่าชุมชนในระดับต่ำร้อยละ 28.6 ยอมรับในระดับปานกลางร้อยละ 19.0 และยอมรับในระดับสูงร้อยละ 11.1 สำหรับเกษตรกรที่มีลักษณะการเป็นผู้นำในระดับสูงมีจำนวนร้อยละ 41.3 มีการยอมรับการปลูกป่าชุมชนในระดับต่ำร้อยละ 6.3 ยอมรับในระดับปานกลาง 19.0 และยอมรับในระดับสูงร้อยละ 15.9

เมื่อวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะการเป็นผู้นำของเกษตรกร กับการยอมรับการปลูกป่าชุมชน ปรากฏว่า ค่าของไค สแควร์ที่คำนวณได้เท่ากับ 15.50853 ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับค่าไค สแควร์โดยใช้ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 (ค่าของไค สแควร์ในตารางเท่ากับ 9.210) แล้ว พบว่า ค่าไค สแควร์ที่คำนวณได้มากกว่าค่าไค สแควร์ในตาราง แสดงให้เห็นว่า ตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์ทางสถิติ ดังนั้นจึงยอมรับสมมติฐานที่ว่า ปัจจัยทางด้านลักษณะการเป็นผู้นำมีความสัมพันธ์กับการยอมรับการปลูกป่าชุมชน หรืออาจกล่าวได้ว่า เกษตรกรที่มีลักษณะการเป็นผู้นำในระดับต่างกัน มีผลต่อระดับการยอมรับการปลูกป่าชุมชนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ดังแสดงในตาราง 17

ตาราง 17 ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะการเป็นผู้นำกับการยอมรับการปลูกป่าชุมชน

ลักษณะการเป็นผู้นำ	ระดับการยอมรับ			รวม
	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	
ต่ำ	36 (28.6)	24 (19.0)	14 (11.1)	74 (58.7)
สูง	8 (6.3)	24 (19.0)	20 (15.9)	52 (41.3)
รวม	44 (34.9)	48 (38.1)	34 (27.0)	126 (100.0)

χ^2 (คำนวณ) = 15.50853 χ^2 (ตาราง) = χ^2 (.01, 2) = 9.210
 df = 2   มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ส่วนที่ 2 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระทางด้านลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจและสังคม กับการยอมรับการปลูกป่าชุมชน

ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระทั้งหมด ได้แก่ อายุ รายได้ทั้งหมดของครัวเรือน ขนาดพื้นที่ถือครอง การได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติทางด้านป่าไม้ การติดต่อกับเจ้าหน้าที่ และ ประสิทธิภาพในการฝึกอบรม กับตัวแปรตามซึ่ง ได้แก่ การยอมรับการปลูกป่าชุมชน ทำการวิเคราะห์ข้อมูล โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient) สามารถอธิบายได้ดังนี้

อายุ

จากผลการวิเคราะห์พบว่า ตัวแปรด้านอายุไม่มีความสัมพันธ์กับการยอมรับการปลูกป่าชุมชนของเกษตรกร โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ -0.0818 แสดงให้เห็นว่าระดับอายุของเกษตรกรไม่มีผลต่อการยอมรับการปลูกป่าชุมชน ดังนั้นจึงปฏิเสธสมมติฐานที่ว่า ปัจจัยทางด้านอายุของเกษตรกรมีความสัมพันธ์กับการยอมรับการปลูกป่าชุมชน ดังแสดงในตาราง 18

รายได้ทั้งหมดของครัวเรือน

จากการวิเคราะห์พบว่า รายได้ทั้งหมดของครัวเรือนเป็นปัจจัยที่ไม่มีความสัมพันธ์กับการยอมรับการปลูกป่าชุมชนของเกษตรกร โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.0468 แสดงให้เห็นว่ารายได้ที่แตกต่างกันไม่มีผลต่อการยอมรับการปลูกป่าชุมชนของเกษตรกร ดังนั้นจึงปฏิเสธสมมติฐานที่ว่า ปัจจัยทางด้านรายได้ทั้งหมดของครัวเรือนมีความสัมพันธ์กับการยอมรับการปลูกป่าชุมชนของเกษตรกร ดังแสดงในตาราง 18

ขนาดพื้นที่ถือครอง

จากผลการวิเคราะห์พบว่า ขนาดพื้นที่ถือครองเป็นปัจจัยที่ไม่มีความสัมพันธ์กับการยอมรับการปลูกป่าชุมชนของเกษตรกร โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.1176 เมื่อ

พิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แล้วแสดงว่า ขนาดพื้นที่ถือครอง ไม่มีผลต่อการยอมรับการปลูกป่าชุมชนของเกษตรกร ดังนั้นจึงปฏิเสธสมมติฐานที่ว่า ปัจจัยทางด้านขนาดพื้นที่ถือครองของเกษตรกร มีความสัมพันธ์กับการยอมรับการปลูกป่าชุมชน ดังแสดงในตาราง 18

การได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติทางด้านป่าไม้

จากผลการทดสอบค่าทางสถิติพบว่า การได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติทางด้านป่าไม้ มีความสัมพันธ์กับการยอมรับการปลูกป่าชุมชนของเกษตรกร โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.3371 แสดงให้เห็นว่าการได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติทางด้านป่าไม้ มีความสัมพันธ์กับการยอมรับการปลูกป่าชุมชนของเกษตรกรในระดับปานกลาง ดังนั้นจึงยอมรับสมมติฐานที่ว่า ปัจจัยทางด้านการได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติทางด้านป่าไม้ มีความสัมพันธ์กับการยอมรับการปลูกป่าชุมชนของเกษตรกร ดังแสดงในตาราง 18

การติดต่อกับเจ้าหน้าที่

จากผลการวิเคราะห์พบว่า การติดต่อกับเจ้าหน้าที่ที่มีความสัมพันธ์กับการยอมรับการปลูกป่าชุมชนของเกษตรกร โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.2282 แสดงให้เห็นว่าการติดต่อกับเจ้าหน้าที่ที่มีความสัมพันธ์กับการยอมรับการปลูกป่าชุมชนของเกษตรกรในระดับน้อย ดังนั้นจึงยอมรับสมมติฐานที่ว่า ปัจจัยทางด้านการติดต่อกับเจ้าหน้าที่ที่มีความสัมพันธ์กับการยอมรับการปลูกป่าชุมชนของเกษตรกร ดังแสดงในตาราง 18

ประสบการณ์ในการฝึกอบรม

จากผลการวิเคราะห์พบว่า ประสบการณ์ในการฝึกอบรมมีความสัมพันธ์กับการยอมรับการปลูกป่าชุมชนของเกษตรกร โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.2238 เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แล้วแสดงว่า ประสบการณ์ในการฝึกอบรมของเกษตรกรมีความสัมพันธ์กับการยอมรับการปลูกป่าชุมชนในระดับน้อย ดังนั้นจึงเป็นการยอมรับสมมติฐานที่ว่า ประสบการณ์ในการฝึกอบรมมีความสัมพันธ์กับการยอมรับการปลูกป่าชุมชนของเกษตรกร ดังแสดงในตาราง 18

ตาราง 18 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับการยอมรับการปลูกป่าชุมชน

ตัวแปรอิสระ	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์		ระดับความสัมพันธ์
	r_{xy}	t-Value	
1. อายุ	-.0818	.181	-
2. รายได้	.0468	.301	-
3. ขนาดพื้นที่ถือครอง	.1176	.095	-
4. การได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติทางด้านป่าไม้	.3371**	.000	ปานกลาง
5. การติดต่อกับเจ้าหน้าที่	.2282**	.005	น้อย
6. ประสบการณ์ในการฝึกอบรม	.2238**	.006	น้อย

ค่า r = .80 ถึง 1.0 หมายถึง มีความสัมพันธ์กันสูงมาก

ค่า r = .70 ถึง .79 หมายถึง มีความสัมพันธ์กันสูง

ค่า r = .30 ถึง .69 หมายถึง มีความสัมพันธ์กันปานกลาง

ค่า r = .02 ถึง .29 หมายถึง มีความสัมพันธ์กันน้อย

ค่า r = .00 ถึง .19 หมายถึง ไม่มีความสัมพันธ์กันเลย

ถ้าค่า r เป็นลบ (-) มีความสัมพันธ์ในทางกลับกัน

ถ้าค่า r เป็นบวก (+) มีความสัมพันธ์ในทางตามกัน

** มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตอนที่ 4 ปัญหาและข้อเสนอแนะของเกษตรกรเกี่ยวกับการปลูกปาล์ม

จากการศึกษาวิจัยครั้งนี้ เกษตรกรผู้ปลูกปาล์มชน ได้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาพร้อมทั้งข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไข ซึ่งสามารถแยกเป็นประเด็นได้ ดังต่อไปนี้

1. ปัญหาในด้านของกล้าพันธุ์

จากการศึกษาพบว่า เกษตรกรส่วนมากร้อยละ 62.7 ไม่มีปัญหาในด้านของกล้าพันธุ์ มีเกษตรกรส่วนน้อยคือร้อยละ 37.3 ที่มีปัญหาในด้านของกล้าพันธุ์ โดยเกษตรกรประสบกับปัญหาเรื่องโรคและแมลง ในฤดูฝนทำให้กล้าไม้เจริญเติบโตช้า และชนิดพันธุ์ ของกล้าไม้ที่เพาะไว้ไม่หลากหลาย

2. ปัญหาในด้านการเตรียมพื้นที่

จากการศึกษาพบว่า เกษตรกรส่วนมากร้อยละ 72.2 ไม่มีปัญหาในด้านการเตรียมพื้นที่ มีเกษตรกรส่วนน้อยคือร้อยละ 27.8 ที่มีปัญหาในด้านของการเตรียมพื้นที่ โดยเกษตรกรประสบปัญหาในเรื่องหน้าดินพังทลายในพื้นที่ที่มีความลาดชัน

3. ปัญหาในด้านการปลูก

จากการศึกษาพบว่า เกษตรกรส่วนมากร้อยละ 80.2 ไม่มีปัญหาในด้านการปลูก มีเกษตรกรเพียงส่วนน้อยคือร้อยละ 19.8 ที่มีปัญหาในด้านของการปลูก โดยเกษตรกรประสบปัญหาในเรื่องของความต้องการปลูกต้นไม้ในฤดูอื่นด้วย นอกเหนือจากการปลูกในฤดูฝนแล้ว แต่ขาดแคลนน้ำสำหรับใช้ในการเพาะปลูก

4. ปัญหาในด้านการบำรุงดูแลรักษา

จากการศึกษาพบว่า เกษตรกรส่วนมากร้อยละ 53.2 ไม่มีปัญหาในด้านการบำรุงดูแลรักษา มีเกษตรกรส่วนน้อยคือร้อยละ 46.8 ที่มีปัญหาในด้านของการบำรุงดูแลรักษา โดยประสบปัญหาเรื่องดินเสื่อมคุณภาพ โรคและแมลงรบกวนต้นไม้ที่ปลูก และไฟฟ้าเข้าทำลายต้นไม้ที่ปลูกไปแล้ว

5. ปัญหาในด้านการดำเนินงานของ โครงการพัฒนาป่าไม้เขาค้อ

จากการศึกษาพบว่า เกษตรกรส่วนมากร้อยละ 74.6 ไม่มีปัญหาในด้านการดำเนินงานของ โครงการฯ มีเกษตรกรส่วนน้อยคือร้อยละ 25.4 ที่มีปัญหาในด้านการดำเนินงานของ โครงการ โดยเกษตรกรประสบปัญหาในเรื่องของจำนวนผู้เข้าร่วมเป็นสมาชิกอาสาสมัครหมู่บ้านป่าไม้ในโครงการฯยังมีน้อย

ข้อเสนอแนะของ เกษตรกรเกี่ยวกับการปลูกป่าชุมชน

1. ข้อเสนอแนะ ในด้านของกล้าพันธุ์

เกษตรกรร้อยละ 34.1 ให้ข้อเสนอแนะว่าควรมีการปรับปรุงทำทางระบายน้ำในแปลงเพาะชำ และควรรักษาเมล็ดพันธุ์ กล้าไม้อื่น ๆ มาเพาะให้มากขึ้น

2. ข้อเสนอแนะ ในด้านของการเตรียมพื้นที่

เกษตรกรร้อยละ 16.7 ให้ข้อเสนอแนะว่าควรมีนำหญ้าแฝกมาปลูกบริเวณแนวลาดชัน เพื่อลดการพังทลายของดิน

3. ข้อเสนอแนะ ในด้านของการปลูก

เกษตรกรร้อยละ 38.9 ให้ข้อเสนอแนะว่าควรมีการจัดสร้างแหล่งน้ำ เช่น อ่างเก็บน้ำ เพิ่มขึ้น

4. ข้อเสนอแนะ ในด้านของการบำรุงดูแลรักษา

เกษตรกรร้อยละ 61.9 ให้ข้อเสนอแนะว่าควรหมั่นพรวนดิน ใส่ปุ๋ย หรือทำการปรับปรุงดิน โดยปลูกพืชตระกูลถั่วแทรกกระหว่างแถวต้นไม้ที่ปลูกไว้ ควรทำลายต้นไม้มันที่มีโรคและแมลงรบกวน หรือใช้วิธีการควบคุมทางชีวภาพในการกำจัดศัตรูพืช ควรเตรียมอุปกรณ์ดับไฟไว้ให้พร้อมอยู่เสมอ และมีการจัดเวรยามคอยเฝ้าระวังไฟป่า

5. ข้อเสนอแนะ ในด้านการดำเนินงานของ โครงการพัฒนาป่าไม้ เขาค้อ

เกษตรกรร้อยละ 34.9 ให้ข้อเสนอแนะว่าควรมีการประชาสัมพันธ์ให้มากขึ้น

ตาราง 19 ปัญหาเกี่ยวกับการปลูกป่าชุมชน

(N = 126)

ปัญหา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. ด้านของกล้าพันธุ์		
ไม่มีปัญหา	79	62.7
มีปัญหา	47	37.3
- โรคและแมลง ในฤดูฝนทำให้กล้าไม้เจริญเติบโตช้า		
- ชนิด พันธุ์ที่เพาะไว้ไม่หลากหลาย		
2. ด้านการเตรียมพื้นที่		
ไม่มีปัญหา	91	72.2
มีปัญหา	35	27.8
- หน้าดินพังทลาย		
3. ด้านการปลูก		
ไม่มีปัญหา	101	80.2
มีปัญหา	25	19.8
- ต้องการปลูกต้นไม้ในฤดูอื่นนอกเหนือจากการปลูกในฤดูฝนแล้ว		
4. ด้านการบำรุงดูแลรักษา		
ไม่มีปัญหา	67	53.2
มีปัญหา	59	46.8
- ดินเสื่อมคุณภาพ		
- โรคและแมลงรบกวนต้นไม้		
- ไฟป่าเข้าทำลายต้นไม้		
5. ด้านการดำเนินงานของโครงการพัฒนาป่าไม้เขาค้อ		
ไม่มีปัญหา	94	74.6
มีปัญหา	32	25.4
- จำนวนสมาชิกมีน้อย		

หมายเหตุ เกษตรกรแต่ละรายอาจมีปัญหามากกว่า 1 เรื่อง

ตาราง 20 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปลูกป่าชุมชน

(N = 126)

ข้อเสนอแนะ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. ด้านของกล้าพันธุ์		
ไม่มีข้อเสนอแนะ	83	65.9
มีข้อเสนอแนะ	43	34.1
- ปรับปรุงทำทางระบายน้ำในแปลงเพาะชำ		
- ทาเมล็ดพันธุ์ กล้าไม้อื่น ๆ มาเพาะให้มากขึ้น		
2. ด้านการเตรียมพื้นที่		
ไม่มีข้อเสนอแนะ	105	83.3
มีข้อเสนอแนะ	21	16.7
- นำหญ้าแฝกมาปลูกตามบริเวณแนวลาดชัน		
3. ด้านการเตรียมพื้นที่		
ไม่มีข้อเสนอแนะ	77	61.1
มีข้อเสนอแนะ	49	38.9
- จัดสร้างแหล่งน้ำเพิ่ม เช่น อ่างเก็บน้ำ		
4. ด้านการบำรุงดูแลรักษา		
ไม่มีข้อเสนอแนะ	48	38.1
มีข้อเสนอแนะ	78	61.9
- หมั่นพรวนดิน ใส่ปุ๋ย หรือปลูกพืชตระกูลถั่วแซม		
- ทำลายต้น ไม้หรือควบคุม โรคและแมลง โดยวิธีชีวภาพ		
- เตรียมอุปกรณ์ดับไฟให้พร้อม และจัดเวรยามคอยเฝ้าระวังไฟป่า		
5. ด้านการดำเนินงานของ โครงการพัฒนาป่าไม้เขาค้อ		
ไม่มีข้อเสนอแนะ	82	65.1
มีข้อเสนอแนะ	44	34.9
- เพิ่มการประชาสัมพันธ์ให้มากขึ้น		

หมายเหตุ เกษตรกรแต่ละรายอาจให้ข้อเสนอแนะได้มากกว่า 1 อย่าง